

Neposredna plačila v letu 2022

Z letom 2022 se bo zaključilo za dve leti podaljšano obdobje 2015–2020.

dr. Jernej Demšar

Kot v preteklih letih bo tudi v letu 2022 v okviru sheme neposrednih plačil mogoče prejeti različna plačila za različne sheme. Uveljavljanje teh plačil se med seboj ne izključuje, razen posebne sheme za male kmete, ki se izključuje z vsemi ostalimi shemami. Prav tako ni mogoče v istem letu na isti površini uveljavljati dveh proizvodno vezanih plačil.

Plačila za sheme neposrednih plačil so:

- shema osnovnega plačila,
- plačilo za zeleno komponento,
- plačilo za dohodkovno podporo za mlade kmete,
- proizvodno vezane podpore,
  - podpora za strna žita,
  - podpora za mleko v gorskih območjih,
  - podpora za rejo govedi,
  - podpora za zelenjadnice,
  - podpora za rejo drobnice,
- shema za male kmete in
- plačilo za območja z naravnimi omejitvami (PONO).

V nadaljevanju so za osvežitev spomina na kratko opisane posamezne sheme, v primeru uveljavljanja zahtevka za posamezno shemo pa je pri vsaki potrebno upoštevati tudi ostale pogoje, ki v tem kratkem opisu niso navedeni.

Za prejem **osnovnega plačila** morate imeti plačilne pravice, ki ste jih pridobili ob dodelitvi v letu 2015 ali ste zanje zaprosili iz nacionalne rezerve ali pa ste plačilne pravice pridobili s prenosom z drugega kmetijskega gospodarstva. Za uveljavljanje plačilnih pravic morate obdelovati ustrezno število hektarjev površin.

Plačilo za zeleno komponento je dodatek k osnovnemu plačilu, če se na kmetijskem gospodarstvu izvajajo prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje. Dodatek znaša okoli 56 odstotkov osnovnega plačila. Ukrepi zelene komponente so diverzifikacija kmetijskih rastlin (preprečevanje monokultur), površine z ekološkim pomenom (ohranjanje in izboljšanje biotske raznovrstnosti) in ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja, ki jih morajo izvajati le določena KMG.

Do **plačila za mlade kmete** so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so v letu 2022 prvič postali nosilci ali so prvič postali nosilci v obdobju petih let pred prvo predložitvijo vloge za osnovno plačilo leta 2022. Nosilec hkrati tudi ne sme biti starejši od 40 let v letu 2022, ko prvič predloži vlogo za osnovno plačilo.

Proizvodno vezano **podporo za žita** lahko prejmejo tisti, ki pridelujejo vsaj 0,3 ha strnih žit, **podporo za mleko v gorskih območjih** lahko prejmejo kmetijska gospodarstva, ki so na gorskih območjih in v tekočem letu redijo vsaj eno ali več ženskih govedi ustrezne pasme in

ki oddajajo in neposredno prodajajo mleko, do **podpore za rejo govedi** so upravičeni nosilci, ki redijo vsaj enega bika ali vola, starejšega od devet mesecev, **podpora za zelenjadnice** je namenjena nosilcem, ki pridelujejo vsaj 0,3 ha zelenjadnic, podpora za rejo drobnice pa je namenjena nosilcem kmetijskih gospodarstev, ki redijo vsaj 14 glav drobnice.

V **shemo za male kmete** je bilo mogoče vstopiti le v letu 2015, izstop iz sheme pa je še mogoč do 6. maja 2022.

Plačilo za območja z naravnimi omejitvami (PONO) je namenjeno kmetijskim gospodarstvom za nadomestilo dodatnih stroškov in izpada dohodka zaradi težjih pogojev kmetovanja. Prejmejo ga lahko upravičenci, ki imajo GERK-e, ki ležijo v gorskem območju in imajo nagib večji od 35 odstotkov.

Podrobne vsebine posameznih shem neposrednih plačil ter tudi drugih ukrepov skupne kmetijske politike (KOPOP, EK, OMD, DŽ ...) so predstavljene v **Navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike 2022**, ki so dostopna na spletni strani www.kgzs.si pod zavihkom Kmetijsko svetovanje/Vse o zbirnih vlogah pod naslovom Navodila.

Novosti v letu 2022

Sprememba Uredbe o shemah neposrednih plačil (Uradni list RS št. 197/21) prinaša v letu 2022 le dve vsebinski novosti.

- Pri pridobitvi plačilnih pravic iz nacionalne rezerve za kmeta začetnika s spremembo še naprej velja, da novi nosilec kmetije ni upravičen do plačilnih pravic, če je prejšnji nosilec kmetije že prejel plačilne pravice iz nacionalne rezerve. Sprememba je le v delu, da to velja ne glede na dejstvo, ali je novi nosilec bil član kmetije ali ne.
- Pri izvajanju proizvodno vezanega plačila podpora za zelenjadnice se s posodobitvijo povprečnega hektarskega pridelka zelenjadnic za leto 2022 spreminja predvideni povprečni hektarski pridelek pri cvetači in brokoliju s 16 na 15 t/ha, korenčku z 21 na 22 t/ha, paradižniku s 43 na 42 t/ha in pri kumarah z 20 na 19 t/ha.

Ukinitev samodejnega prenosa plačilnih pravic

V letu 2021 se je ukinil samodejni prenos plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca kmetije med člani kmetije in samodejni prenos nosilca na že oddani zbirni vlogi. Zato je potrebno ob spremembi nosilca kmetijskega gospodarstva poskrbeti za prenos plačilnih pravic z oddajo posebne vloge za prenos plačilnih pravic, kar ste lahko storili le do 28. februarja 2022.

Če prenos nosilca in plačilnih pravic ni bil opravljen do navedenega datuma, plačilnih pravic ne bo mogoče uveljavljati na zbirni vlogi za leto 2022. Prav tako ne bo mogoče uveljavljati shem neposrednih plačil, ki so vezana na aktivacijo plačilnih pravic - torej shemo osnovnega plačila (t. i. plačilne pravice), zeleno komponento, PONO in shemo za mladega kmeta.

Izjema k navedenem je le v primeru smrti nosilca, kjer se tako prenos nosilca kmetijskega gospodarstva v Registru kmetijskih gospodarstev kot tudi prenos plačilnih pravic izvedeta avtomatsko tako pred kot tudi po 28. februarju 2022.

Svetujemo, da če želite uveljavljati zahteve in prejeti plačila za sheme neposrednih plačil, prenosov nosilcev kmetijskega gospodarstva ne opravljate med 28. februarjem 22 in 31. majem 2022.

Po končnem roku za oddajo zbirne vloge, torej po 31. maju 2022, je sprememba nosilca za KMG, ki je oddal zbirno vlogo, možna le izjemoma do 2. novembra 2022, in sicer v primeru prenosa celotnega KMG na podlagi prodaje, zakupa, itd. Ob prenosu mora nov nosilec KMG oddati posebno izjavo o prenosu kmetijskega gospodarstva in zahtevo za plačilo v primeru prenosa celega KMG.

Kam po informacije

Svetujemo vam, da se o vseh novostih ter tudi o ostalih – nespremenjenih pogojih izvajanja ukrepov kmetijske politike v letu 2022 dobro informirate še pred oddajo zbirne vloge. Poleg informativnih usposabljanj, ki jih izvajajo na kmetijsko-gozdarskih zavodih, informativnega lista, ki ga lahko prejmete na usposabljanju ali pa pri kmetijskih svetovalcih, drugih objav v raznih medijih (časopisi, radio, TV, internet ...) so vam vse informacije o ukrepih in oddaji zbirnih vlog za leto 2022 dostopne na spletni strani www.kgzs.si pod zavihkom Kmetijsko svetovanje/Vse o zbirnih vlogah. Kot vedno pa vam bodo tako za vaša vprašanja kot tudi za pomoč pri oddaji zbirne vloge na razpolago kmetijski svetovalci javne službe kmetijskega svetovanja.